

GRAIURI ORTODOXE
Învățăturile Sfinților Părinți
asupra catolicismului

Ierom. Visarion Moldoveanu

www.mirem.ro

www.sihastru.net/mirem

© **Society of Orthodox Studies**

SPOUDON

Thessalonica - Greece

2007

Mulțumim

**Prea Cucernicului Părinte
Theodoros Zisis, distins profesor al
Facultății de Teologie Ortodoxă din
Tesalonic, pentru bunăvoința de a
ne acorda dreptul și binecuvântarea
publicării acestei lucrări
apologetice, spre slava Bisericii
Ortodoxe de pretutindeni.**

„Intrați prin poarta cea strîmtă, că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei care o află. Și strîmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sunt care o află. *Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori.* După roadele lor îi veți cunoaște.” (Matei 7:13-16)

*

„Sunt unii care vă tulbură și voiesc să schimbe Evanghelia lui Hristos, dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decît aceea pe care v-am vestit-o - să fie anatema!” (Galateni 1:7-8)

*

„Iubiților, nu dați crezare oricărui duh, ci cereți duhurile dacă sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulți prooroci mincinoși au ieșit în lume. În aceasta să cunoașteți duhul lui Dumnezeu: orice duh care mărturisește că Iisus Hristos a venit în trup, este de la Dumnezeu. Și orice duh, care nu mărturisește pe Iisus Hristos, nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist, despre care ați auzit că vine și acum este chiar în lume.” (I Ioan 4:1-3)

PRECUVÎNTARE

Nimic nu-i lipsește Ortodoxiei de a fi Biserică -una, sfântă, sobornicească și apostolească -, iar dacă se bucură de „*toată darea cea bună și tot darul desăvârșit*”, ce daruri mai poate câștiga prin alianțele și unirile ecumeniste? Menirea de căpătii a Bisericii este ca rămânând întru Hristos să mîntuiască sufletele ce cred drept în Hristos, iar pe cei din afara turmei să-i aducă la cunoașterea adevărului.

Pentru cei care vor să intre în Biserica cea Una, Sfinții Părinți le arată singura cale mîntuitoare: lepădarea eresului, botez, mirungere, cuminecare și ascultare desăvârșită de Ortodoxie. Iar cei care se cred drepti în Biserică, să ia aminte de nu s-au depărtat de predaniile sfinților, de nu s-au îndulcit cu înnoitoare eresuri apusene și au lăsat porțile deschise lupilor mîncători de suflete.

De ceva timp încoace, sufletele cele binecredincioase ale Bisericii Ortodoxe Române sunt supuse la o grea încercare duhovnicească, prin ademenirea către așa-numitele manifestări de „apropiere” urmată de rugăciuni pentru „unitatea în credință”, o perfidă chemare la trădarea

Ortodoxiei și a lui Hristos, ce se face auzită mereu la fiecare sfârșit al lunii ianuarie.

Timp de șapte zile se desfășoară pe tot cuprinsul țării o mișcare ce se dorește a fi harismatică prin țelul pe care și-l impune: unirea Bisericii Ortodoxe cu „frații” catolici și protestanți. În toată această perioadă se fac solemne procesiuni de stradă la care se îmbulzesc cei amăgiți de duhul „*unității în diversitate*”, se fac alternativ slujbe cu ectenii și rugăciuni în bisericile ortodoxe, apoi în lăcașurile catolice și protestante, încheiate cu predici ținute ori de eretici între ortodocși ori de preoții ortodocși între eretici.

Dar cât de iubite de Hristos sunt asemenea atitudini vom arăta prin însăși cuvintele Sfinților Părinți ai Bisericii, singurii neînșelați și cu adevărat mărturisitori ai adevăratei credințe.

Numai Ortodoxia este adevărata Biserică

De-a lungul celor două mii de ani de existență, numai Credința Ortodoxă a păstrat neschimbată învățătura lui Hristos lăsată Apostolilor precum neschimbată a păstrat și Sfânta Predanie a Sfinților Părinți. Doar Biserica Ortodoxă se ocîrmuiește după cele Șapte Soboare A-Toată-Lumea, numai Biserica Ortodoxă păstrează neschimbate scrierile Sfinților Părinți, doar în Biserica Ortodoxă se țin slujbele primelor veacuri. Și pentru aceasta numai în Biserica Ortodoxă găsim toate Tainele cele Sfinte și dumnezeiești trebuincioase mîntuirii sufletelor noastre. Numai Biserica Ortodoxă a biruit veacurile neatinsă, nepătată și neîntinată, doar Biserica Ortodoxă a dăruit lumii sfinți, sfințenie și sfinte moaște, numai Biserica Ortodoxă va fi singura ce va purta război împotriva „bisericii” ce vor încerca să o uzurpe.

Drept aceea, doar noi credincioșii ortodocși mărturisim despre Biserică în Crez ca fiind: „*Una, Sfîntă, Sobornicească și*

Apostolească". Precum un singur crez este, tot așa doar o singură Biserică viază, al cărei cap este Domnul nostru Iisus Hristos. Nu pomenim în crez două Biserici, doi hristoși, două botezuri pentru că avem – ca și Sfinții Apostoli – *un Domn, o Credință, un Botez* – cel ortodox. Toată învățătura și predania Bisericii stă și se mărturisește în Crezul Ortodox, crez pe care nu se-ncumetă să-l rostească nimeni din cei ce aparțin altor „creștinisme” adunați de-a valma cu prilejul săptămânii pentru „rugăciune și unitate.”

Rugăciune către cine și unire în ce?

Spre lămurirea acestor vremuri de ispită, Sfântul Apostol Pavel (+64) dorind ca ucenicii săi în Hristos - creștinii, să fie păziți de comuniunea cu necredincioșii vreunor secte și confesiuni, ne îndeamnă: *„Nu vă înjuगाți la jug străin cu cei necredincioși, căci ce însoțire are dreptatea cu fărădelegea, sau ce împărtășire are lumina cu întunericul, și ce învoire este între Hristos și Veliar, sau ce parte are un credincios cu un necredincios? (2 Corinteni 6:14, 15). Ei mărturisesc că-l cunosc pe Dumnezeu, dar cu faptele lor Îl tăgăduiesc (Tit 1:16). De omul eretic, după întâia și a doua muștrare, depărtează-te, știind că unul ca acesta s-a abătut și a căzut în păcat, fiind singur de el însuși osândit! (Tit 3:10, 11). Nu vă lăsați înșelați! Însoțirile rele strică obiceiurile bune!” (1 Corinteni 15:33)*

Din păcate, sectele protestante și romano-catolicii nu-și dau seama că Biserica lui Hristos există deja, și ei ființează în afara ei. Protestantismul și catolicismul nu sunt Biserică! Pentru ca o adunare să poată fi ceea ce Sfinții numesc *Biserică* este nevoie ca aceasta să păstreze întregă, neschimbată și ferită de orice „înnoire” toată învățătura de credință, precum au primit-o de la Apostoli Sfinții Părinți ai celor Șapte Soboare. Însă toți Apostolii, Mucenicii și Sfinții ne-au lăsat pecetluit cu sângele

lor o singură, adevărată și dreaptă credință întru o singură, adevărată și dreaptă Biserică - „Biserica Ortodoxă”, adică drept-credincioasă.

Prin anatemizarea catolicismului la anul 1054 s-a pecetluit ruperea papilor apuseni de învățăturile curate ale Sfinților Apostoli. Atunci Biserica Ortodoxă și-a arătat dragostea față de adevărul învățăturilor lui Hristos, tăind după dreptate de pe trupul lui Hristos mlădițele eretice, netemându-se niciodată de „replica” puterilor politice și șantajele economice sau militare ale Apusului. Ereticii, fie ei monahi, preoți sau arhieriei, trebuie să se teamă de dreptatea Bisericii, și nu Biserica să se înfricoșeze sau să-și împruțineze învățătura de frica sau amenințările mai-marilor veacului. Cine primește neschimbată învățătura celor Șapte Soboare, rămîne în Biserică; dar cine se îndoiește de această învățătură, fie și de o mică parte din ea, nu mai este ortodox. Fie el ierarh sau preot, călugăr sau laic, cel care nesocotește, împruținează sau se îndoiește de adevărul Sfințelor Sinoade, acela se îndoiește de adevărul Ortodoxiei, se îndoiește de Însuși Hristos.

Iar dacă mai este cineva care pune la îndoială adevăratul rol al catolicismului în România, a se vedea în Ardeal șantajele politice și sutele de procese pe rol intentate de către greco-catolici parohiilor și mănăstirilor ortodoxe (ridicate dinainte de 1700) în vederea retrocedării - de neînchipuit, nu?! - pe baza unor semnături luate sub tortură de la ortodocși în timpul cotropirii austro-ungare. Și la puțină depărtare, către răsărit, aceiași catolici se sărută și se îmbrățișează, se roagă și slujesc cu ierarhii ortodocși din Moldova. Iată cîteva din miile de fețe ale ecumenismului și marea amăgire a ecumeniștilor ortodocși.

Și istoria a arătat cum erezia numai erezie poate zămisli, cînd începînd cu veacul al XVI-lea, protestanții s-au ridicat împotriva abuzurilor papale și a mincinoaselor învățături catolice, ridicîndu-și noi învățături și „contra-biserici” pe noi hule împotriva Maicii Domnului, a Sfinților și a sfintelor

icoane, a sfintei cruci, negînd totodată și învățătura cea sfîntă a Ortodoxiei lui Hristos.

Mărturisire sau apostazie

Biserica este Una și Unul Sfînt este Capul ei, și nimeni niciodată nu va putea alcătui o altă „Biserică” decît cea lăsată de Hristos Sfinților Părinți. Tocmai această provocare ne-aruncă celelalte „credințe creștine” - o nouă predanie, alte învățături, un nou dumnezeu - care caută să ne dezrădăcineze din Ortodoxie, să ne dezbine Neamul, să ne euro-înglobeze.

Ereticii niciodată nu se vor întoarce la Biserică dacă îi întărim în convingerea că și ei au biserică și sfinte taine, prin participarea noastră la rugăciunile în comun cu catolicii și protestanții. Limpede trebuie să fie pentru oricare dintre ortodocșii - ierarhi, preoți, călugări, teologi sau mireni - ce se pleacă spre comuniunea cu ereticii, că se leapădă pe față de Trupul cel Viu al Bisericii lui Hristos, fapt pentru care aceștia se vor judeca laolaltă cu ereticii alături de care s-au rugat și împărtășit, dar mai ales se vor osîndi pentru sminteala ce o arată celor neîntăriți în credință.

Canonul 64 al Sfinților Apostoli hotărăște: „Dacă vreun cleric sau laic intră în sinagoga iudeilor sau a ereticilor să se roage, să fie caterisit și să se afurisească!” Dar iată cum înșelătoarele chemări la „unitate în diversitate” ascund sub chipul faptei bune depărtarea creștinului-ortodox nu numai de acest Canon, ci de toate Dogmele și Canoanele Bisericii, de toate rînduielile și învățăturile Sfinților Părinți. Iar fără dreptarul viețuirii Sfinților nu vom putea ajunge în Împărăția Cerurilor spre a ne împărtăși din aceeași odihnă cu Sfinții.

Pentru ortodocși nu este posibilă unirea cu catolicii atîta timp cît aceștia nu renunță la toate ereziile lor (Filioque, infailibilitate, primat papal, harul creat, purgatoriul, imaculata

concepțiune, slujirea cu azimă, botezul prin stropire sau turnare ș.a.), la neo-rînduiriile scolastice și nu primesc botezul ortodox prin afundare precum Sfinții Părinți au hotărît. Nu putem uita istoria încă sîngerîndă a uniației catolice din Ardeal și nu putem fi ignoranți la planul demonic de în-globalizare a Ortodoxiei de către Marele Apus.

Astfel chemăm toată suflarea ortodoxă spre a se împotrivi oricăror rugăciuni în comun cu catolicii și protestanții; îndemnăm pe ortodocșii creștini a se opune ereziei ecumeniste care prin „reconciliere și unitate” subminează însăși unimea Bisericii lui Hristos. După Schisma din 1054, toți cuvioșii și mărturisitorii Părinți au luptat împotriva eresurilor papei, a dogmelor mincinoase și expansiunii politice plătind aceasta cu sîngele lor cel preascump. Pentru aceasta Sfîntul Paisie de la Neamț (+1794) spune: *„Pe papa, Sfînta Biserică îl afurisește! Și eu împreună cu Biserica, fiul ei fiind, îl afurisesc!”* Cuvintele Sfinților au pînă astăzi puterea și lucrarea Duhului Sfînt și ne întăresc a crede că: *„Este doar o singură Biserică a lui Hristos - cea Ortodoxă, apostolească și sobornicească, nu mai multe”*, după mărturisirea Sfîntului Ierarh Fotie al Constantinopolului.

Ecumenismul și Biserica

Sfîntul Mucenic Codrat din Nicomidia (+250), fiind îndemnat de împărat și de dregători să fie „conciliant” cu rău-credincioșii păgîni și să participe la jertfele lor, grăiește: *„Eu mă supun legilor Împăratului ceresc și nu poruncilor nebunești ale oamenilor care nu-l cunosc pe Dumnezeu. De aceea și Sfînta Scriptură ne îndeamnă să ne rugăm pentru ei [nu cu ei!], ca aceștia să se întoarcă și să afle adevărul.”* (Biserica și Statul) Această mărturie arată: întii, pînă unde merge supunerea față de mai marii Bisericii și stăpînirile lumești; apoi, faptul că nu toți oamenii Îl cunosc pe adevăratul Dumnezeu propovăduit în

Ortodoxie, printre aceștia numărându-se mulți dintre creștinii ortodocși ai vremurilor noastre.

De unde Ortodoxia s-a pricopsit cu o astfel de serbare a „rugăciunilor în comun”, căci de două mii de ani încoace nicăieri Biserica nu a pomenit ca ereticii să se roage dimpreună cu ortodocșii „*pentru unirea credințelor creștine*”. Vi-l închipuiți pe Sfântul Nicolae stînd alături de Arie ereticul, pe Sfântul Ioan Gură de Aur sau pe Sfântul Maxim Mărturisitorul hăcuind credința de dragul sau de frica oamenilor, sau pe Sfântul Grigorie Palama stînd alături de ereticul latin Varlaam și rugîndu-se pentru „unirea Bisericii cu hula împotriva lui Hristos”? *Nicidecum, ci această ispită vine de la dialogurile unioniste din cadrul Consiliului Mondial al Bisericilor ținute cu toate credințele hulitoare de pe acest pămînt, unde de-a lungul timpului „reprezentanții ortodocși” – cu de la sine putere - au luat hotărîri prin care s-au lepădat de învățăturile Sfinților Părinți și de Ortodoxie și au semnat apostazia în numele nostru, al poporului dreptcredincios și al Bisericii Ortodoxe, fără ca simplii credincioși să aibă măcar habar! De fapt, prin „săptămîna ecumenistă” Biserica Ortodoxă este trădată iarăși printr-un plan abil și închinată slugarnic prevederilor din Charta Oecumenica, legea după care se va conduce viitoarea „biserică ecumenică”.*

Dintotdeauna primii păstrători ai graiurilor Sfinților Părinți se fac îndeosebi monahii, dar tot ei devin primii ținta prigoanelor, socotiți acum pentru mărturia lor întru adevăr „nesupuși” și „răzvrățiți” față de niște „legi bisericesti” total anticanonice și antibisericesti, „abateri” pedepsite tot prin vechile metode de îngrădire tipice ideologiilor comuniste.

Să nu ne amăgim crezînd că rostirea rugăciunilor ortodoxe de către catolici sau anglicani înseamnă venirea acestora la Ortodoxie. Să nu ne amăgim crezînd că noi, ortodocșii, primind cele ce ni se par „ortodoxe” ale ereticilor iar aceștia primind o spoială de „ortodoxie” vom deveni deodată „frați” întru Hristos! Ceea ce „reprezentanții ortodocși” nu ne spun

este ceea ce au trebuit să primească „la schimb” (din ordinul CMB) din „teologia” eretică: recunoașterea „tainelor” acestor culte - botezul, euharistia și preoția, urmînd ca la următoarele „negocieri” să declare validă și preoția și episcopatul femeilor, pentru a „dovedi” astfel lumii întregi că și-au ținut promisiunile și că „ortodocșii” sunt plini de „dragoste” față de ereziile apusene.

Cît de vii sunt cuvintele Cuviosului Serafim Rose printre teologiile ecumeniste muribunde: *„Caracterul lumesc al societății a fost lăsat să-și pună amprenta asupra misiunii ortodoxe, care dacă ar fi lăsată în direcția aceasta, ar fi devenit, pur și simplu, o formă de protestantism de rit răsăritean -, adică ar fi păstrat cîteva aspecte exterioare ortodoxiei, dar în esența ei nu ar fi fost practic cu nimic diferită de protestantismul lumesc devenit religie.”*

Pe ierarhii și preoții ce vă amăgesc spre a vă cîștiga la „rugăciunile în comun” se cuvine cu cuviință a-i întreba: Oare catolicii de azi au lepădat eresurile părinților lor, acei „creștinii catolici” care au ucis pe sfinții și mărturisitorii români ca Visarion, Sofronie și Oprea? De ce în urma acestor „rugăciuni”, „frații” catolici și protestanți nu leapădă învățăturile eretice întorcîndu-se la botezul ortodox? De ce noi ortodocșii suntem cei care trebuie de fiecare dată să călcăm peste învățăturile Sfinților Părinți pentru a nu sminti pe „frați”? Ce interese se află în spatele acestor mascarade „bisericești”? Se dorește oare ca poporul să lepede adevărata credință pentru a crede în *ecumenismul creștin* - noua religie în Împărăția lui Antihrist?

Vorbind despre „dumnezeul” lumii moderne, Cuviosul Serafim Rose spune că *„omul modern [a creat] un nou dumnezeu, un dumnezeu modelat cît mai fidel după tiparul noilor vremuri, preocupat de știință și afaceri; de fapt una dintre intențiile primordiale ale gândirii moderne a fost aceea de a confecționa un asemenea dumnezeu. Așadar oamenii și-au schimbat nu doar gândirea despre Dumnezeu, ei au schimbat însuși „dumnezeirea” de*

care se vor conduși, născînd un „nou dumnezeu” care se deosebește vădit de Dumnezeuul Vechiului și Noului Testament cunoscut și iubit de creștini.” Acest nou „dumnezeu” al falsei dumnezeiri, anti-dumnezeiesc, anti-evanghelic, anti-ortodox, sfidează Predania și învățăturile Sfinților Părinți, înlătură din viața creștinilor dogmele, canoanele, rînduiele Bisericii lui Hristos. Unui astfel de anti-dumnezeu i se închină astăzi omenirea, în numele lui se organizează întrunirile ecumeniste, de la el cerșesc mîntuirea creștinii și doresc pacea păgînii. El va dărui unitatea tuturor „religiilor” și confesiunilor, în duhul lui grăiesc ecumeniștii „bisericii”, pe acesta îl așteaptă în Ierusalim, dinainte de Hristos, evreii și toate popoarele. „Vine timpul, și nu e departe - proorocește Sfîntul Lavrentie al Cernigovului - cînd foarte multe biserici și mănăstiri se vor deschide în slujba Domnului, se vor repara, le vor reface nu numai pe dinăuntru, ci și pe dinafară. Vor auri și acoperișurile bisericilor cît și ale clopotnițelor, dar preoțimea nu va lucra la sufletul credinciosului ci numai la cărămizile lui Faraon. Preotul nu va mai face misiune. Cînd se vor termina lucrările nu se vor putea bucura de slujbe duhovnicești în ele că va veni vremea împărăției lui Antihrist și el va fi pus împărat”.

Mulți vor veni în numele Meu și pe mulți vor înșela. (Matei 24:5) Privitor la cele de mai sus Sfîntul Ioan Iacob Hozevitul (+1960) arată: „Vorbesc și frații mincinoși de sfînta și preadulcea ortodoxie, de dragoste, de curăție pentru fapta bună, de smerenie și de virtute, și ajută obștile creștinești. Cît e de greu pentru ortodocșii cei curați și simpli să înțeleagă pe cine au înaintea lor. Cît e de ușor să fie atrași la ideile lor „filosofice” și să-i creadă! Dacă răscolește cineva adînc în sufletele acestor oameni, va găsi nu dragostea cea fierbinte pentru Dumnezeu, ci închinarea unui idol care se numește OM.”

Sfîntul Dorotei învață: „Nici o răutate și nici unul dintre eresuri, nici însuși diavolul nu poate să înșele pe cineva, decît numai

dacă se preface în chipul faptei bune". După cum și Sfântul Apostol zice: „Că însuși diavolul se preface în înger de lumină”.

Ce vor trebui să facă ortodocșii atunci când își vor vedea mai-marii în comuniune cu ereticii?

Ortodocșii sunt obligați să se depărteze de aceștia și să mărturisească dreapta credință, deoarece un episcop - chiar de ar fi patriarh ori papă - a încetat de a mai fi episcop din momentul în care a încetat a mai fi ortodox.

Așadar, credincioșii trebuie să aibă curajul de a nu urma gloata, așa cum l-au urmat latinii pe papă în căderea sa. Dintre ortodocși, numai cei dreptcredincioși vor continua lucrarea Sfântului Duh, vor purta neruptă Tradiția Ortodoxiei. Adevărații preoți vor fi cei ce vor trăi, gândi și învăța așa cum Sfinții Părinți ar fi făcut-o. Totdeauna Hristos Dumnezeu va rîndui prin puținii Săi aleși ducerea mai departe a Crucii. Atunci vom vedea cum Biserica universală nu va sta în cei mulți, ci dimpotrivă, „turma cea mică” va alcătui desăvârșit deplinătatea Tainelor, Trupul Bisericii. Acea unitate ce va exista între binecredincioși va fi *adevărata unire ecumenică*, cel mai dumnezeiesc mod de a fi: împreună-pățimire pentru dreapta credință și cuminecarea din același Trup și Sânge al lui Hristos, comuniunea în Duhul cel Sfânt. Atunci lămurit vom vedea cum Sfânta Predanie Ortodoxă leagă pentru vecie Biserica luptătoare cu Biserica primelor veacuri, cu Biserica biruitoare din ceruri. Așa se va păstra adevărata Biserică nevătămată.

pr. Visarion

Diferențele dintre Biserica Ortodoxă și romano-catolicism, de părintele Cleopa Ilie (+1998)

„ - Există purgatoriu precum zic catolicii?

- Purgatoriu nu este. Catolicii zic că între Rai și iad ar fi un foc mare, unde merge sufletul câteva sute de ani și se curăță acolo, apoi trece în Rai. Nu există așa ceva. Noi avem Evanghelia Judecării, pe care o au și ei, dar nu arată trei locuri, ci numai două - raiul și iadul. Mîntuitorul, cînd va sta pe scaunul slavei Sale și va aduna toate popoarele de la zidirea lumii să le judece, îi va împărți precum desparte păstorul oile de capre. Și va pune pe dreپți de-a dreapta Sa și pe păcătoși de-a stînga Sa... Și vor merge păcătoșii în munca veșnică, iar dreپții în viața veșnică. Deci nu putem zice că sunt trei locuri, ci numai două: munca veșnică sau viața veșnică.

Cei mai mari dușmani ai catolicilor sunt protestanții și calvinii. Ei s-au rupt de catolici la anul 1517, prin Martin Luther, fiind urmat de Zwingli, Calvin și Hus.

- Care sunt punctele principale care ne despart de catolici?

- Învățăturile principale care ne despart dogmatic și canonic de catolici sunt:

Întîi este filioque. Ei zic că Duhul Sfînt purcede și de la Tatăl și de la Fiul. Aceasta greșeală dogmatică este cea mai grea. Sfîntul evanghelist Ioan spune că Duhul Sfînt purcede de la Tatăl și este trimis în lume prin Fiul.

A doua este supremația papală. Papa este considerat de ei capul suprem al Bisericii creștine, adică locțiitorul lui Hristos pe pămînt! Mai mare decît toți patriarhii! Ceea ce n-a făcut Biserica Universală. Mîndrie drăcească. Papa se numește urmașul Sfîntului Petru!

Infailibilitatea papală. Ei zic că Papa nu poate greși ca om, în materie de credință, cînd predică el, ceea ce iarăși este o dogmă nouă respinsă de Biserica Ortodoxă.

Al patrulea este purgatoriul. Ei zic că între rai și iad ar fi un foc mare unde stă sufletul cîteva sute de ani și se curăță, apoi se duce în rai. Nu scrie în Sfînta Scriptură așa ceva; nu-i prevăzută nicăieri această învățătură.

Azimile. Ei nu slujesc cu pîne dospită, ci cu azime, ca evreii.

Catolicii mai au o dogma nouă: imaculata concepție. Ei zic ca Maica Domnului ar fi născută de la Duhul Sfînt. Nu-i adevărat. Este născută în chip firesc din dumnezeieștii Părinți, Ioachim și Ana, ca rod al rugăciunii.

Au substanțialitatea. La sfințirea Sfintelor Daruri catolicii nu fac rugăciunea de invocare a Sfîntului Duh, cum facem noi la Sfînta Epicleză. Ei zic că Darurile se sfințesc singure, cînd se zice: „Luați mîncati...” și celelalte. Nu au rugăciunea de pogoșire a Duhului Sfînt, peste Daruri.

A opta este celibatul preoților. Preoții catolici nu se căsătoresc. sunt celibatari, împotriva Sinoadelor ecumenice care au hotărît ca preoții de mir să aibă familie.

Ei au și indulgențele papale - altă rătăcire. Papei, dacă-i dai parale multe, poți să faci oricîte păcate te iartă, te dezleagă. „Sfinții” lor au prea multe fapte bune, n-au ce face cu ele, le dau papei, iar el vinde aceste merite prisositoare spre iertarea păcatelor oamenilor care nu au destule fapte bune.

Și al zecelea este un punct important: mirungerea. Catolicii nu miruiesc copii imediat după Botez, ci la șapte-opt ani și numai arhieriei îi miruiesc.

Noi avem liturghiile constantinopolitane ale Sfîntului Vasile cel Mare, Grigore Dialogul și Sfîntul Ioan Gură de Aur, iar catolicii au liturghia romana și cea ambroziană.

Iată acestea sunt punctele dogmatice și canonice principale care despart Biserica Ortodoxă de cultul romano-catolic.

Iar nici cu protestanții nu avem nimic comun. Ei au reformat total dogmele Bisericii stabilite de Sfinții Părinți și au renunțat la cele șapte Sfinte Taine. Ei nu au ierarhie și nici

taine și nu se pot mîntui. Din protestanți s-au născut toate sectele neoprotestante care atacă țările ortodoxe astăzi.

- Este bine să cînte creștinii din instrumente muzicale, sau nu?

- Cel mai bun organ de a cînta lui Dumnezeu este gura și inima omului. Așa este în Biserica Răsăritului. La catolici se cîntă din orgă; dar aceea este distracție și are notă de teatru. Nu ne ducem să ne distrăm la biserică, căci orga te risipește cu mintea în altă parte. Trebuie să cînt din inima mea, că, auzi ce spune: „Răcnit-am din suspinarea inimii mele.” Gura noastră să laude pe Dumnezeu, ca zice Psalmistul: „Bine voi cuvînta pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea.” Iată cum trebuie să lauzi pe Dumnezeu. Nu cu orga și chitara.” (Ne vorbește părintele Cleopa, vol.3, p.65, ed. Episcopiei Romanului, 1996)

„Precum a spus și marele Apostol Pavel: *În lupta aceasta grea și mare, aveți nevoie de răbdare și celelalte. Și este prea de nevoie, pentru că vă duceți între străini, acolo unde vă duceți, întîlnindu-vă cu oameni de altă credință: protestanți și catolici și cutare... Și ca ortodox, pentru ca să-ți păzești sufletul curat, o lucrare mai prezentă și mai puternică decît paza minții nu va fi*”

„Bine, fraților, unde ne ducem noi de la Tradiție? Cum ne mai luptăm cu catolicii și cu sectele, dacă le dăm apă la moară? Numai cu numele zicem că suntem ortodocși!”

„Credință schismatică este și credința catolică, care înseamnă universală, dar nu mai este dreaptă, adică ortodoxă, căci au schimbat unele dogme stabilite de Sfinții Apostoli și Sfinții Părinți la cele șapte Sinoade Ecumenice. Din această cauză ei s-au rupt de credința și crezul ortodox și cred în papa. Care trece la catolici trebuie să primească botezul papistaș. Se face catolic, dar își pierde sufletul.” (Ne vorbește Părintele Cleopa I, III, IX)

Hotărîrea Sfântului Sinod din Constantinopol de la 20 noiembrie 1583

„Către Toți creștinii adevărați, mădulare ale Sfintei, Catholice [Universale] și Apostolești Biserici de Răsărit a lui Hristos din Constantinopol și din tot locul, har, pace și milă vouă de la Atotputernicul Dumnezeu.

Din Vechea Romă au venit anumiți oameni care au învățat acolo să gîndească latinește. Dar cel mai rău lucru e că înainte au fost bizantini, născuți și crescuți prin părțile noastre; dar nu numai că și-au schimbat credința, dar au și ridicat război Ortodoxiei și adevăratelor dogme ale Bisericii de Răsărit și s-au răzvrătit împotriva lui Hristos Însuși, împotriva dumnezeieștilor Apostoli și Sfîntelor Sinoade ale Sfinților Părinți care ni le-au lăsat. Drept pentru care i-am tăiat ca niște mădulare putrede și

HOTĂRÎM

Orîșicine nu ar mărturisi cu inima și cu gura că este mădular al Bisericii de Răsărit botezat ortodox și că Sfîntul Duh purcede numai de la Tatăl ființial și ipostatic, așa cum Hristos spune în Evanghelie, *ci* Duhul purcede de la Tatăl și de la Fiul în același timp, unul ca acesta să fie lepădat afară de Biserică și să fie anatema.

Orîșicine nu ar mărturisi că în taina Sfintei Liturghii, laicii trebuie să se împărtășească odată cu cele două sfinte părți, a Preasfîntului Trup și a Preasfîntului Sînge, *ci* să spună că este de ajuns a primi numai trupul pentru că sîngele este inclus, chiar dacă Hristos le-a sfințit separat și le-a dăruit fiecăruia din Apostoli, unul ca acesta să fie anatema.

Orîșicine ar spune că Domnul nostru Iisus Hristos la Cina cea de Taină a folosit azime ca și evreii și nu pîine dospită, unul ca acesta să fie departe de noi și sub anatema ca unul ce

gîndește ca un evreu și vrea să introducă doctrina lui Apolinarie și a armenilor în Biserica lui Hristos, cu a Cărui încuviințare îl dăm de două ori anatemei.

Orișicine ar spune că atunci cînd mor, sufletele creștinilor care s-au pocăit în această viață dar nu și-au cîștigat mîntuirea merg în Purgatoriu – care este un basm grecesc – unde focul și chinurile îi purifică, și ei cred că nu sunt chinuri veșnice – așa cum credea blestematul Origen – și dau din această pricină slobozire păcatelor, pe unii ca aceștia îi dăm anatemei. [...]

Orișicine ar spune că Papa e capul Bisericii și nu Hristos Dumnezeu, și că Papa are autoritatea de a trimite în Rai prin scrisorile sale, și că poate ierta păcatele prin plata indulgențelor, unul ca acesta să fie anatema.

Rugăm pe toți binecredincioșii ortodocși: rămîneți în credința strămoșească ce-ați învățat-o pînă acum, în care v-ați născut și crescut, și cînd vremurile o vor cere, vărsați-vă sîngele pentru a păstra credința moștenită de Sfinții Părinți. Luați aminte la cele scrise mai înainte și credeți că Hristos vă va ajuta să le împliniți. Fie ca umila noastră binecuvîntare să fie cu voi cu toți. Amin.

**Ieremia al Constantinopolului, Silvestru al Alexandriei,
Sofronie al Ierusalimului cu tot soborul episcopilor prezenți
în Sfîntul Sinod”**

**Sfîntul Ierarh Fotie cel Mare
al Constantinopolului (+895)**

„Căci încă nu trecuseră doi ani de cînd neamul acela [bulgarilor, n.n.] cinstea religia cea dreaptă a creștinilor, cînd bărbați nelegiuți și respingători [misionarii latini, n.n.] (căci ce i-ar putea numi un dreptcredincios?), bărbați ieșiți din întuneric (căci erau făpturi din părțile apusene), [...] aceștia venind asupra poporului de curînd format întru dreapta credință, ca un trăsnet sau cutremur sau potop de grindină, sau mai degrabă, propriu vorbind, ca un mistreț sărind în via

Domnului cea iubită și de curînd sădită, distrugînd-o și cu picioarele și cu dinții, adică cu purtările lor urîte și cu stricarea dogmelor – la așa îndrăzneală au ajuns! – au devastat-o. Căci i-au înșelat cu intrigi, pentru a-i strica și a-i smulge de la dogmele cele drepte și curate și de la credința cea neprihănită a creștinilor.”

„Dar nu numai la călcarea acestora au ajuns, ci, dacă există o culme a relelor, și la aceasta au alergat. Căci, pe lîngă necuviințele arătate, s-au apucat prin cugetări mincinoase și cuvinte de ei introduse, să falsifice și Sfîntul Simbol al Credinței, a cărui autoritate este inatacabilă, după toate hotărîrile sinodale și sobornicești. O, uneltirile celui rău! Au născocit că Duhul Sfînt nu purcede numai de la Tatăl, ci și de la Fiul. Cine a auzit vreodată izbucnind un glas ca acesta, de la nelegiuții de altădată? Ce șarpe viclean le-a vărsat aceasta în inimi? [...] Și așa va ieși iarăși îndrăzneala lui Macedoniu contra Duhului, strecurîndu-se sub fapta și acoperămîntul acelora.”

„Vezi cum aceștia în zadar, sau mai degrabă pentru ușoara vîinare a celor mulți, și-au pus numele de creștini! Duhul purcede de la Fiul! De unde ai auzit aceasta? Din cari evangheliști ai luat acest grai? Al cărui sinod este acest cuvînt blasfemiator? Domnul și Dumnezeu nostru zice: „Duhul, care de la Tatăl purcede”, iar părinții acestei noi nelegiuiri zic: „Duhul care de la Fiul purcede”. Cine nu-și închide urechile la auzul acestei blasfemii fără măsură? Acesta stă contra evangheliilor, se opune sfintelor sinoade, falsifică pe fericii și sfinții părinți, pe marele Atanasie, pe renumitul în teologie Grigorie, pe marele Vasilie, [...], pe cel cu adevărat Hrisostom. Și ce zic pe cutare și cutare? Cuvîntul acesta blasfemiator și răzvrătit contra lui Dumnezeu se înarmează contra tuturor la un loc: profeți, apostoli, ierarhi, martiri și a înseși sfintelor cuvinte dumnezeiești.”

„Iar pe noii înainte-mergători ai apostaziei, pe robii celui potrivnic, pe cei vinovați de mii de morți, pe distrugătorii de rînduială, pe ei care au sfișiat atît de mult și grav neamul acela fraged și de curînd adus la dreapta credință, pe amăgitorii aceștia împotriva lui Dumnezeu i-am condamnat prin hotărîre sinodală și sfîntă, nu întocmind noi acum sentința lor, ci arătînd condamnarea ce le-au rînduit de mai înainte sinoadele și anatemele apostolice, și făcînd-o cunoscută tuturor. [...] Și de aceea, pentru că stîrnesc în rătăcirea lor cea de multe feluri, i-am excomunicat din toată turma creștinilor.” (*Epistola enciclică, în Studii teologice, an I, nr.2, 1930, p.61*)

Patriarhul Constantinopolului Gherman al II-lea (+1240)

„Pentru aceasta, vă legiuiesc și vouă, tuturor mirenilor care sunteți adevărați fii ai unicei Biserici Universale (Sobornicești): să fugiți alergînd departe de preoții care s-au pus în slujba catolicilor. Și nici la adunările Bisericii să nu vă strîngeți împreună cu ei, nici obișnuita binecuvîntare să nu o primiți din mîinile lor. Este mai bine să vă rugați lui Dumnezeu singuri în casele voastre, decît să participați la adunările comune împreună cu latino-cugetătorii” (*Epistola a II-a către Ciprioți, scrisă după ce Cuviosul a respins propunerea de uniație a papei Grigorie IX*)

Sfîntul Ierarh Grigorie Palama (+1340)

„Mărturisirea noastră (de credință) este întărită în toate și este pentru noi o cunună de mărire și nădejdea noastră care nu poate fi rușinată. Iar în cuvintele sale către Apuseni: „Nu vă vom primi nicicînd în comuniune atîta vreme cît mărturisiți pe Duhul a fi și de la Fiul!” (*Despre purcederea Sfîntului Duh, vol. I*)

Sfântul Ierarh Simeon al Tesalonicului (+1429)

„Și liturghia o fac acești catolici cu totul schimbată și afară din rînduială; întîi că o fac cu azimă ca și evreii care aduceau și prăznuiau cu azimi, pe cînd nouă toate ni s-au înnoit. Nouă ni s-au dat a aduce pîine desăvîrșită, de vreme ce și pîinea vieții Cuvîntul lui Dumnezeu desăvîrșit S-a dat nouă, unindu-se frămîntăturii noastre, fiind Dumnezeu desăvîrșit și făcîndu-Se om desăvîrșit, pentru aceea Mîntuitorul a asemănat împărăția și socotința întrupării cu aluatul zicînd: „Asemenea este împărăția cerurilor aluatului”, și celelalte.

Apoi nici dimpreună nu slujesc liturghia catolicii, nici dintr-aceiași pahar și aceeași pîine cuminică pe mirean, precum face Biserica noastră, ci cu alt obicei. Nici Botezul nu-1 fac în trei afundături, ci prin turnare și fără de mir, nici cuminecare nu dau pruncilor celor botezați, nici la alții pînă ce nu ajung înaintați în vîrstă; și cei mai mulți copii ai lor sunt nemiruiți, și mare parte din ei murind, rămîn neîmpărtășiți cu Sfintele Taine, pentru că nu pot vorbi.

Nici nu fac hirotonia episcopilor lor la jertfelnic prin punerea mîinilor, după vechea rînduială de mai întîi a lui Hristos Dumnezeului nostru și Apostolilor Lui, care ridicîndu-Și mîinile i-a blagoslovit pe ei și Duhul cel Sfînt pe capetele Apostolilor a șezut; și prin punerea mîinilor arhierelui Lui (zice Pavel) iar nu prin mir și prin ungere. **Astfel toate le-au făcut mai izvodite și afară din rînduiala Mîntuitorului nostru, a Apostolilor și a ucenicilor Sfinților Părinți. Toate aceste învățături bisericești străine sunt afară din socoteală și mai cu seamă spre batjocura Tainelor și cucerniciei creștinești.** Drept aceea. aceștia ca și Origen aducînd un purgatoriu (curățitor) dogmatisească a fi sfîrșit muncilor mai înainte de munca aceea întru care se zice a intra cei ce au făcut păcate, spre a-și plăti judecata lor pînă la ziua de apoi, care nici unul din Sfinți Părinți n-au rînduit aceasta. Aceasta este

împotrivoare și cuvintelor Domnului, care a zis a fi muncă veșnică și viață veșnică. Că încă nu era hotărîrea, adică și vor merge aceștia în munca cea veșnică, iar dreptii în viață veșnică, ci la aceasta mai vîrtos întru care s-a convenit a se acoperi, ei se înalță iar nu se sfarîmă cu inima nicicum, fiind ținuți cu nedurare **pentru care și nouă ni se cade a lua aminte de împărtășirea cu dînșii, iar mai vîrtos și mai ales de despărțirea cea mare la credință, pentru care și mai multe sminteli s-au făcut Bisericii precum am zis și mai înainte.**

Să fie dar papa al dreptei slăvitoare credințe lui Silvestru, lui Agaton, lui Leon, lui Livesie, lui Martin, lui Grigorie Diodohul, care sunt ai Romei, și atunci îl vom numi pe dînsul Apostolesc și întiul altor arhieriei și ne vom pleca lui nu numai ca înaintea lui Petru, dar chiar ca înaintea Mîntuitorului. **Iar de nu este cu credința următor Sfinților acelora, nici scaunului nu este Diodoh, și nu numai că nu este Apostolesc, întiul Părinte, dar dimpotrivă este pierzător și luptător Apostolilor.**

Drept aceea-mi și aduc aminte, frate cum că în Constantinopol fiind, către oarecine din partea latinilor care venise a mă întreba, am zis către Dumnezeu care mi-a dat a zice de la ai lui Sfinți pentru Dînsul și pentru dumnezeieștile lui dogme. Cea din urmă întrebare a aceluia era: „Voi vă împărtășiți cu arhieriei răsăritului ce se numesc Patriarhi, îi pomeniți în biserici, ei fiind barbari și neștiind ce este creștinătatea, iar pe Papa care este foarte învățat și pe cuvîntătorii lui nu-i primiți.” Către acesta am zis: “Noi nu ne lepădăm de Papa nicidecum, și nici suntem lui neîmpărtășiți. Ci mai vîrtos una suntem cu dînsul, precum și cu Hristos, și Părinte și Păstor îl credem pe dînsul. **Dar latinul mirîndu-se întrebă în ce chip e aceasta, de vreme ce pe Papa al lor nu numai neîmpărtășit îl avem ci și eretic îl numim.**

Iar de cînd s-au întîmplat izvodirea pentru dumnezeiescul Simbol, nu-l mai avem pe Papă adevărat nici Apostolesc, nici Părinte. De vreme ce nu mai găsim în cei ce

se numesc acum Papi, credința Apostolului Petru după mărturisire, ci numai cea după lepădare, că precum Petru nu era Petru nici Apostol, nici cel dintîi, lepădîndu-se de Hristos, așa nici cel ce se numește Papă nu va fi niciodată Papă, neavînd credința lui Petru pe care el ca unul ce o iubea cu mărturisire de trei ori a întărit-o, de vreme ce de trei ori s-a lepădat. (Tratat vol.I, ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2002)

Sfîntul Ierarh Marcu al Efesului (+1444)

„Căci ei au dat pricina schismei, în mod vădit purtînd adăugirea... Ne-am rupt mai înainte de ei, sau mai degrabă i-am tăiat și i-am despărțit de trupul comun al Bisericii, ca avînd un cuget nepotrivit și necuvios și ca făcînd adăugirea, în mod irațional. Prin urmare, ne-am întors de la ei, de vreme ce eraueretici și din cauza aceasta ne-am despărțit de ei.” (Enciclica către Creștinii Ortodocși de pe tot Pămîntul)

„Noi de fapt am rupt toate legăturile cu latinii tocmai fiindcă sunt eretici. Pacea cu ei se poate reface numai atunci cînd se vor lepăda de adăugirea la Crez și vor primi învățătura noastră despre purcederea Duhului Sfînt.” (Sinodul de la Ferrara-Florența)

Patriarhului Calinic al II-lea al Constantinopolului

„Nu este permis să dăm Preacuratele Taine catolicului sau protestantului ce este gata să moară... Potirul obștesc pretinde ca cei ce se împărtășesc sa aibă aceeași credință, nu diferită. Pentru că cele diferite de Ortodoxie nu sunt compatibile cu dreapta credință.” (Epistola către popor, dată după anatemizarea unitului Atanasie Anghel la 1702)

Sfântul Sfințit Mucenic Cosma Etolianul (+1779)

„Pe Papă să-l blestemați, fiindcă el este cauza... Noi avem o poruncă ce spune să anatematizăm pe oricine adaugă sau nu crede în ceva mic din cele pe care le-au legiuit Părinții Bisericii noastre.” (*Profeții despre urgiile ce vor veni*)

Sfântul Paisie de la Neamț (+1794)

„Nu a prăpădit oare Dumnezeu Sodoma și Gomora pentru sodomism? Atunci cum pe rîmleni (cei de la Roma, „romano-catolicii”, n.n.) îi va cruța pentru erezie? Nu va fi aceasta! Cum încă poate întunericul a fi lumină? Sau diavolul, cum poate fi Dumnezeu? De aceea și uniații, cum pot fi părtașii mîntuirii dacă s-au înstrăinat de harul Sfântului Duh, cu slugărnicie hulit de ei? Și s-au dezlipit de la Sfînta Soborniceasca și Apostoleasca Biserică a Răsăritului, întemeiată pe piatra de căpății Hristos și pe mărturisirea ortodoxă a Sfinților Prooroci și Apostoli, și s-au zidit pe staulul cel rîmlenesc, întemeiat pe nisipul înșelăciunii, a cărui prăbușire va fi mare, chiar pînă în tartarul iadului.

Vezi oare și pe înșiși bărbații latini, preaînțelepți și deștepți, și ce vrea să spună datina Apostolilor și Sfintele Pravile ale Soboarelor bine îndrumînd, cum se împotriveau nerușinatele și acelor de rîs noilor tăieturi ale papei. Căci Pravilele Sfintelor Soboare din toată lumea poruncesc ca cei botezați printr-o scufundare a-i boteza ca pe elini, căci toți sunt eretici – pentru că despre acești întru totul ticăloși ce alta să se spună?”

„Iar pentru celelalte ale lor rătăcirii, precum s-a spus, cum s-au îndepărtat de Dumnezeu și s-au dezlipit de Sfînta Soborniceasca și Apostoleasca Biserică a Răsăritului, și *toată Sfînta Scriptură au prefăcut-o, și Sfintele Soboare le-au încălcat, și cele șapte Sfinte Taine le-au batjocorit, și toată Tîlcuirea Sfintei Scripturi și a Sfinților Dascăli ai Bisericii cu semeția lor le-au călcat*

în picioare, și toate Cărțile Sfinte le-au schimbat cum au vrut. Și va fi oare nădejdea mîntuirii, celor ce se unesc cu asemenea eretici? Deloc, nicidecum. Drept aceea, dacă ești încă în stare de a scăpa, ia-o la fugă, fugind de blestemata Unie ca și Lot de Sodoma, nu-ți fie milă nici de avere, nici de neamuri dacă vor dori încă să te asculte, ci izbăvește-te scăpîndu-ți sufletul de la pierzanie. Căci nimic nu-ți este mai de trebuință decît sufletul tău, iar pentru el Hristos a murit. Și fugind, nu căuta înapoi cu inima pentru grabnica pierdere a averilor, ca să nu fii cuprins de focul papistașilor, mai cumplit decît al gheenei, căci mai bine-i pentru tine ca într-un cuptor să arzi decît să defăimezi Duhul Sfînt, precum hulesc rîmlenii, [...]. Ieși și fugi de Unie cît poți de repede, ca să nu ți se întîmple ție moartea în Unie și vei fi numărat cu ereticii, iar nu cu creștinii.” (*Cuvinte și scrisori duhovnicești, Chișinău 1998*)

Sfîntul Nicodim Aghioritul (+1809)

„Preasfințite Stăpîne și dumnezeiescule Patriarh a toată lumea! Aducătorul acestei scrisori, care este de origine din Transilvania și are botezul (sau mai bine să zic desbotezul) fiind molipsit de întinăciunea latinilor, vine prin mijlocirea mea, către Înalț Preasfinția Voastră, cerînd călduros ca să fie botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit. Deci atît el, cît și eu, ne rugăm de a voastră inimă următoare lui Hristos și apostolească, ca să trimiteți întărit prin ordin scris oficial pe numitul monah, ne-monah, adică fără darul călugăriei, către duhovnicul român Părintele Grigorie din Mănăstirea Pantokrator. Căci acela, fiind de același neam și aceeași limbă cu dînsul, poate să-l învețe și să-l înnoiască cu botezul nostru ...” (*Scrisoare către Patriarhul Grigorie al V-lea, în Hrană duhovnicească*)

Sfântul Ignatie Briancianinov (+1867)

„În chip hulitor, papismul atribuie unui om însușiri dumnezeiești și îi dă acestuia o închinare cuvenită și potrivită numai lui Dumnezeu.”

„O mare parte dintre nevoitorii bisericii apusene, socotiți în sînul acesteia ca foarte mari sfinți – aceasta după căderea ei de la Biserica Răsăriteană și îndepărtarea Sfântului Duh de la ea – s-au rugat și au ajuns la vedenii, bineînțelele mincinoase, prin metoda pe care am amintit-o. Acești păruți sfinți se aflau în cea mai cumplită înșelare drăcească. Înșelarea își ridică deja în chip firesc capul pe temeiul hulirii împotriva lui Dumnezeu prin care este schimonosită la eretici credința dogmatică. Purtarea nevoitorilor latinilor, cuprinși fiind de înșelare, a fost întotdeauna „extatică” din pricina neobișnuitei lor înfierbîntări trupești și pătimase. Într-o asemenea stare se afla Ignațiu de Loyola, întemeietorul Ordinului iezuiților.” *(Despre înșelare)*

Sfântul Ambrozie de la Optina (+1891)

„Pentru toate pricinile expuse mai sus, Biserica Sobornicească de Răsărit a pus capăt relațiilor cu biserica romană, ea fiind căzută de la adevăr și de la canoanele Bisericii Ortodoxe Sobornicești. Iar episcopii romani, așa cum au început cu mîndria, tot cu mîndria termină. Încearcă să demonstreze, precum că Biserica Sobornicească Ortodoxă a decăzut de la biserica lor. Însă aceasta nu numai că nu e adevărat, ci este chiar și absurd. Adevărul mărturisește că Biserica Romană a decăzut de la cea Ortodoxă. Cu toate că papistașii, de dragul pretensei dreptăți, expun la vedere faptul că patriarhatul lor, în rîndul celor cinci, a fost primul și mai mare peste celelalte; dar asta numai pentru reputația Romei imperiale, iar nu din oarecare autoritate duhovnicească sau putere peste celelalte patriarhii. Tot pe nedrept au numit și

Biserica lor „catolică”, adică sobornicească. Partea niciodată nu poate fi numită întreg, iar Biserica Romană pînă la decăderea ei de la Ortodoxie alcătuia numai a cincia parte din Una Sobornicească Biserică. **Mai ales din această cauză Biserica Romană nu trebuie să fie numită „catolică”, pentru că ea a respins Soboarele Ecumenice, urmînd greșitelor sale păreri.**

În Biserica Ortodoxă se crede că pîinea și vinul în taina Euharistiei se transformă prin chemarea și pogorîrea Sfîntului Duh. Iar latinii, cum e spus mai sus, au considerat de prisos chemarea aceasta și au scos-o din liturghia lor. Astfel cel înțelegător, singur să înțeleagă despre euharistia latină.

Și încă o întrebare: dacă, precum e spus, în afară de Sfînta, Soborniceasca și Apostoleasca Biserică, așa cum e numită Biserica Ortodoxă, mîntuirea altor confesiuni este pînă într-atît de îndoielnică, atunci de ce în Rusia nu se propovăduiește pe față acest adevăr?

Răspunsul la aceasta e foarte simplu și clar. În Rusia e admisă toleranța față de alte credințe, iar cei de alte credințe, ca și ortodocșii, ocupă la noi funcții importante: șefii instituțiilor de învățămînt în marea lor măsură sunt de altă credință, șefii guberniilor și a comunelor adesea sunt de altă credință, comandantii de regimente și batalioane nu arareori sunt de altă credință. *Oriunde n-ar începe fața duhovnicească să propovăduiască deschis că în afara Bisericii Ortodoxe nu este mîntuire, marii demnitari de altă credință s-ar simți jigniți.* Din cauza acestei situații, clerul pravoslavnic rus a și căpătat într-un fel deprinderea și trăsătura înrădăcinată de a vorbi despre acest subiect pe ocolite. Sau poate că unii din aceeași pricină și din cauza îndelungatei comunicări cu eterodocșii, dar și mai mult de la citirea cărților lor, au și început să gîndească cu mai multă îngăduință în legătură cu nădejdea de mîntuire și la celelalte confesiuni. Dar precum o greșală, care nu e considerată eroare, întotdeauna atrage după sine pe o alta, și orice rău naște alt rău, tot așa s-a întîmplat și cu Biserica

Romană. *Abia a reușit să apară în Apus această părere greșită, că Duhul Sfânt purcede și de la Fiul, că singură a și dat naștere la alte răutăți asemănătoare și a adus cu sine puțin câte puțin alte inovații, care în mare măsură contrazic Poruncile Mîntuitorului ce se arată limpede în Evanghelie, cum ar fi: **stropirea în locul cufundării în taina Botezului, privarea mirenilor de Dumnezeiescul Potir și împărtășirea numai cu pâine, întrebuițarea azimelor în locul pâinii dospite, excluderea din Liturghie a Dumnezeieștii chemări a Atot-Sfîntului și De-Viață-Făcătorului și Atot-Săvîrșitorului Duh.***

De asemenea a introdus inovații, care încalcă ritualurile vechi Apostolești ale Bisericii Sobornicești, cum ar fi **înlăturarea pruncilor ce se botează de la Mirungere și împărtășirea cu Sfintele Taine, înlăturarea celor căsătoriți de la preoție, recunoașterea papei ca persoană fără de păcat și ca înlocuitor al lui Hristos ș.a.** În acest fel a răzvrătit tot vechiul cin Apostolesc cu privire la săvîrșirea aproape a tuturor tainelor și ierurgiilor Bisericești - cinul, pe care îl conținea Sfînta Biserică Ortodoxă Romană veche, fiind pe atunci una din cele mai cinstite membre ale Sfintei Sobornicești și Apostolești Biserici. Însă eresul principal al Bisericii Romane, nu după esență, ci după acțiune, este născocita dogmă despre supremația, sau mai bine spus căutarea arogantă a întîietății episcopilor Romei asupra celelalte patru Patriarhate Răsăritene. (*Convorbiri Duhovnicești*)

Sfîntul Teofan Zăvorîtul (+1894)

„La prima vedere, noi avem cu romano-catolicii multe asemănări [...] La o cercetare amănunțită este evident oricui cît de departe sunt de adevăr. Propagandiști vicleni încearcă să ne smintească cu imaginea de ansamblu, ascunzîndu-ne deosebirile. Deosebiri care ne sar în ochi, ei le atenuază prin

strîmbă tîlcuire. De pildă, la Gagarin..."La voi - spune el - nu este lămurit sobornicește cum trebuie să credem în originea Sfîntului Duh; de aceea, pentru voi credința despre purcederea Sfîntului Duh și de la Fiul este o părere personală, pe care dacă cineva o acceptă, în nici un chip nu va fi supus judecății Bisericii sale". Observați sofismul? **Dar, oare, credința neîncetată a Bisericii că El nu purcede de la Fiul, nu reprezintă tocmai glasul Bisericii?** Și dacă dogma lor nu a fost acceptată, oare nu înseamnă că întreaga Biserică spune că nu trebuie să se creadă în ea? **Iar Sinodul din vremea patriarhului Fotie și a papei Ioan al VIII-lea nu a anatemitat, oare, pe cei ce acceptau purcederea Sfîntului Duh și de la Fiul?** Apoi, toate scrierile teologice din Răsărit, toate catehismele, ce altceva înseamnă, dacă nu exprimarea învățaturii Bisericii Ortodoxe? Potrivit acesteia, a crede că Sfîntul Duh purcede de la Dumnezeu-Tatăl este o dogmă obligatorie, iar „a crede latinește” că El purcede și de la Fiul este o abatere de la Biserică, o erezie. Lămuriți-vă în privința acestui sofism!

Se mai spune: „Ce ne împiedică să credem în proveniența Sfîntului Duh și de la Fiul? Asta nu vă distruge dogma, ci îi adaugă un nou adevăr; a cunoaște cinci adevăruri este, desigur, mai bine decît a ști patru”. Ce curse! E bine să se adauge la un adevăr un alt adevăr, dar dacă se adaugă o minciună, atunci adevărul se deformează. Dacă amesteci amar cu miere, strici mierea. Aspră judecată le e scrisă celor ce fac asemenea adaosuri.

Cu aceste și alte asemenea sofisme, ei netezesc deosebirile prea evidente. Eu cred că bunul simț este de ajuns pentru a desluși viclenia. De aceea, ei nu propovăduiesc asemenea lucruri cunoscătorilor, ci dau drumul în aer la baloane de săpun, la nimereală, poate se lasă careva amăgit. [...] **Duhul catolicismului este pămîntesc. Biserica este pentru ei o corporație politică, sprijinită prin forțe și mijloace omenești**

- cum sunt Inchiziția, indulgențele - și cu o căpetenie văzută. Biserica Ortodoxă este comuniunea duhovnicească a tuturor în Iisus Hristos și, prin El, comuniunea reciprocă între semenii. Biserica este cîrmuită în taină de Domnul și se îndreaptă spre țelul ei. La ei o conduce papa, și încotro?! Deocamdată, destul.” (*Învățăături și scrisori despre viața creștină, Sophia, 2001*)

Sfântul Ioan din Kronștadt (+1908)

„Ca urmare a abaterilor de la adevărul evanghelic, papii și catolicismul au devenit obiectul unei încinse dispute cu privire la adevăr; și catolicii, apărîndu-și nedreptatea, se mînie pe ortodocși, îi urăsc, îi ocărăsc cu tot felul de cuvinte nedrepte și hulitoare și defaimă însăși credința noastră, credința cea adevărată. Dar să se lepede papii de părerile lor mincinoase, vătămătoare și pierzătoare și să ajungă la conglăsuire cu ortodocșii pentru a se reface dreptatea și pacea? De unde! Se socotesc în drept să apere minciuna, să trîmbițeze sus și tare minciuna, spre pierzarea lor și a catolicilor. Catolici, veniți-vă în fire, treziți-vă! V-au dus în rătăcire! Întoarceți-vă la adevăr!”

„De greșita înțelegere de către catolici a cuvintelor Mîntuitorului: *Tu ești Petru, și pe această piatră* (pe Hristos, pe care Petru l-a mărturisit Fiul al lui Dumnezeu) *voi zidi Biserica Mea, și porțile iadului nu o vor birui* (Matei 16,18) depind toate rătăcirile catolicilor și papilor, și mai ales părelnicul primat papal și părelnicul rang al papilor de locțiitor al lui Hristos.”

„Iar papii s-au închipuit pe sine capi ai Bisericii și temelia ei, și chiar locțiitori ai lui Hristos, lucru care este prostesc și cu totul nepotrivit. Și de aici toată îngîmfarea papilor romani și străvechea lor pretenție la primat și la cîrmuirea după bunul plac a întregii Biserici universale. Ei bine, au și comis papii, în „biserica” lor papistă [...] , felurite dogme mincinoase, care

duc la falsuri atît în credință cît și în viață. Aceasta este o biserică pe de-a-ntregul eretică.”

„Iar în învățătura dogmatică a catolicilor – vai, cîte erezii, inovații, abateri de la adevăr! O, pierzător sistem papist!”

„Este uluitor cum în libera lor cugetare oamenii învățați, vicleni și mîndri îi răstălmăcesc pe marii lor dascăli – pe Hristos, Înțelepciunea Cea Nesfîrșită, pe Apostoli, care aveau înțelepciunea Duhului Sfînt; astfel, catolicii au strîmbat învățătura Însuși Preaînțeleptului Hristos, Învățătorul Cel Ceresc, fără de Care nimeni nu cunoaște pe Tatăl, afară de El, Fiul; Hristos spune că Duhul de la Tatăl purcede, în timp ce catolicii și luteranii dimpreună cu anglicanii zic că El purcede de la Tatăl și de la Fiul. Ci încetați odată a mai huli pe Duhul Sfînt și a ridica minciună asupra Lui: **cei ce hulesc pe Duhul Sfînt nu vor fi iertați nici în veacul acesta, nici în cel viitor.** Iar voi ați uitat cuvintele Apostolului: *dacă noi sau îngerii din cer vă va binevesti vouă altceva decît am binevestit vouă, să fie anatema* (Galateni 1,8). Este înfricoșător acest cuvînt sau nu? – *Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece* (Matei 24,35). [...] Nu vă supărați, prieteni, ci luați aminte întru simplitatea inimii. Lepădați minciuna și primiți adevărul, și uniți-vă cu noi întru unire de cuget; vă ajunge cît v-ați împotrivit și v-ați certat. Venirea lui Hristos este aproape, la ușă.” (*Spicul viu, Sophia, 2002*)

Sfîntul Ierarh Nectarie de Eghina (+1920)

„De acum înainte despărțirea Bisericilor a început, și s-a îndeplinit pe de-a-ntregul sub Fotie, de vreme ce Biserica era în primejdie să se depărteze de la Una, Soborniceasca și Apostoleasca Biserică spre a deveni o biserică a Romei, sau mai degrabă o biserică papistașă, nemărturisind dogmele sfinților Apostoli, ci cele ale papilor.” (*Studiu istoric al cauzelor Schismei*)

Sfântul Ierarh Nicolae al Ohridei și Jicei (+1956)

„Frații noștri cei botezați, care au fost atrași de ereziile papale și luterane, s-au socotit pe ei înșiși mai înțelepți decât Hristos și ne-au disprețuit pe noi, ortodocșii, ca pe niște oameni lipsiți de înțelepciune și necivilizați; dar și asupra sa s-a adevărit cuvântul Apostolului Pavel: *Zicînd că sunt înțelepți, au înnebunit* (Romani 1,22); fiindcă au lepădat înțelepciunea cea duhovnicească după Hristos, care umblă în veșmîntul smereniei și al dragostei, și s-au înveșmîntat, după pilda filosofilor închinători la idoli, cu înțelepciunea trupească și lumească, care e plină de trufie și răutate.”

„Ce este deci Europa? Papa și Luther: săturarea la culme a poftelor omenești și săturarea la culme a cunoștinței omenești. Papa european este pofta omenească după putere, Luther cel european este hotărîrea încăpățînată a omului de a desluși toate cu mintea lui. Papa ca guvernator al lumii și omul de știință ca stăpîn al lumii, aceasta este Europa în inima ei, ontologic și istoric. Una înseamnă lăsarea omenirii în foc, și cealaltă lăsarea omenirii în apă; iar amîndouă împreună înseamnă despărțirea omului de Dumnezeu: fiindcă una înseamnă tăgăduirea credinței, și cealaltă – tăgăduirea Bisericii lui Hristos. În felul acesta lucrează duhul cel rău, de atîtea veacuri, în trupul Europei.”

„Potrivit poftei omenești, orice norod și orice om caută puterea, desfătarea și slava, imitînd pe papa al Romei. [...] Papismul folosește politica, fiindcă doar prin aceasta se dobîndește puterea. Luteranismul folosește filosofia și știința, socotind că aceasta este calea prin care dobîndește cineva înțelepciunea. Astfel, pofta a declarat război împotriva cunoștinței și cunoștința împotriva poftei. Acesta este noul Turn Babel, aceasta este Europa.”

„Împăratul antihrist întruchipează începutul veacului al XIX-lea. Papa antihrist închipuie mijlocul veacului al XIX-lea. Filosoful european antihrist (ieșit din casa de nebuni) închipuie sfârșitul veacului al XIX-lea: Bonaparte, Pius, Nietzsche. Trei nume blestemate ale treimii bolnavilor celor mai greu bolnavi de boala moștenită. Sunt oare aceștia biruatorii veacului al XIX-lea? Nu, aceștia sunt purtătorii bolii grele moștenite de la veacul al XVIII-lea. Bolnavii cel mai greu bolnavi! Cezarul, pontiful și filosoful... nu în vechea Romă păgână, ci în mijlocul Europei botezate! Aceștia nu sunt biruatorii, ci sunt cei mai biruiți. Când Bonaparte a batjocorit Sfintele Odoare ale Kremlinului, când Pius s-a numit pe sine infailibil și când Nietzsche a făcut public cultul lui față de Antihrist, atunci soarele s-a întunecat pe cer; și nu numai un soare, ci o mie de sori de ar fi fost, s-ar fi întunecat toți de durere și de rușine – căci iată o minune pe care nu a mai văzut-o nicicând lumea: un ateu împărat, un ateu pontif și un ateu filosof.” (*Biserica Ortodoxă și Ecumenismul*, p.124)

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul (+1960)

„În vremea când trăia Cuviosul Nicodim Aghioritul la Sihăstria Kapsalei, a fost chemat de către proestoșii Sfântului Munte ca să discute cu niște clerici papistași despre dogmele credinței. Când s-a ivit Cuviosul în ograda mănăstirii din Kareia, îmbrăcat flenduros și cu opinci în picioare, papistașii s-au plîns proestoșilor că acesta este semn de batjocură pentru ei ca să stea de vorbă cu un asemenea călugăr mojić. Proestoșii însă i-au liniștit, dîndu-le oarecare lămuriri despre „flendurosul Nicodim”.

Cînd au început discuția, fiecare vorbă rostită de monahul nostru era ca un fulger arzător pentru uscăturile, sau mai bine zis pentru secăturile Papei. Chiar de la început le-a închis gura și, neștiind ce să mai zică, croncăneau ca niște ciori, întrebînd:

„Mai sunt în Muntele Athos și alții de fel cu cel care a vorbit cu noi?” Întrebarea aceasta au adresat-o episcopilor din Sfântul Munte, dar Cuviosul Nicodim, care era de față, a luat-o înainte cu răspunsul, zicînd: *„Sunt o mulțime și eu sunt cel din urmă.”*

„Numele Cuviosului Nicodim a ajuns cunoscut și la papistașii din Apus, care au avut de multe ori discuții cu el pentru credință și s-au spăimîntat de darul înțelepciunii care locuia în el.”

„În jurul anului 1274, puțin mai înainte de a se face Sinodul de la Florența, orașul Constantinopol era în pericol să cadă în mâinile turcilor. Împăratul grecilor, Mihail Paleologul, fiind în mare nedumerire, neputînd să țină piept turcilor, s-a dus la Roma să ceară ajutorul Papei, care în vremea aceea avea mare putere. Papa i-a făgăduit că-i va da ajutor, dacă se va supune lui cu toată Biserica Ortodoxă. Împăratul, văzîndu-se în pericol din partea turcilor, a făgăduit că se va supune.

Atunci a venit mare groază pentru Biserica Ortodoxă de Răsărit, căci latinii sileau pe ortodocși la înșelăciunea lor. Nu prin puterea cuvintelor Sfintei Evanghelii, ci cu ascuțișul sabiei și a tot felul de chinuri și necazuri. Mii de suflete cădeau sub sabia lor, pentru curata credință Ortodoxă de Răsărit.

Dar pentru că Sfântul Munte întotdeauna a fost și este sprijin și apărător al Ortodoxiei în pericole, de aceea și latinii s-au silit ca să strice temeliiile acestui sprijin al Ortodoxiei. Și cu grabă mare s-au dus și în Sfântul Munte, silind pe monahi să se supună Papei de la Roma, prin cuvinte cu momeli, cu bani, cu făgăduințe înșelîndu-i, cu amenințări, cu tiranie și silă și cu moarte mucenicească... *Unii, de frica chinurilor și a morții, primind bani, cu sila s-au lepădat de Ortodoxia Părinților lor și a noastră. Cei mai mulți dintre dînșii însă au pecetluit cu însuși sîngele lor mărturisirea. Și prin statornicia lor au mustrat pe Papa furul de cele sfinte, numindu-se pe sine că e cap al Bisericii și locțiitorul lui Hristos pe pămînt.*

Dar din nefericire însă, vrednicele de plîns mănăstiri Lavra și Xiropotamou, au căzut atunci și s-au abătut de la învățăturile Sfinților Părinți ai noștri și au primit pe apuseni cu frică, cu cinste și cu supunere de rob. Sigur că acestea se făceau după porunca împăratului, după voia latinilor, ca să se plece monahii din Sfîntul Munte la dogmele Romei. Însă **Dumnezeu, ca să se întărească și ceilalți în credința Ortodoxă, a pedepsit mănăstirea Xiropotamou: chiar în vremea cînd acei nefericiți monahi, împreună cu cei din Apus, săvîrșeau liturghia lor latinească după adăugirea reformei latinești, zidurile și turnurile mănăstirii Xiropotamou s-au prăbușit din temelie. În căderea zidurilor au omorît mulți din latini și din călugării care au căzut din credință, chiar în vremea cînd slujeau liturghia lor latinească.**

Cei care au venit din Italia, nicidecum nu au vrut să dea atenție la această pedeapsă cerească, și fiind turbați, s-au dus prin tot Sfîntul Munte. În apropiere de mănăstirea Zographou se ostenea un monah singur, la liniște, care avea un obicei sfînt ca să citească Acatistul Maicii Domnului de mai multe ori în fiecare zi, cîntînd în fața sfintei icoane a Maicii Domnului.

Într-una din zilele cînd pe buzele acestui bătrîn răsuna neîncetat felicitarea Arhanghelului, care a zis-o Preasfintei Fecioare Maria, „*Bucură-te*”, deodată bătrînul aude din această icoană cuvîntul următor: „*Bucură-te și tu, bătrînul lui Dumnezeu*”. Bătrînul s-a speriat. „*Nu te teme*”, a urmat liniștit din icoană glasul Maicii Domnului; „**Ci du-te repede în mănăstire și vestește fraților și egumenului că dușmanii mei și ai Fiului meu s-au apropiat. Care e slab cu duhul și nu poate răbda, să se ascundă pînă trece ispita, iar cei care doresc moarte mucenicească, să rămînă în mănăstire. Dar du-te repede.**”

Bătrînul, ascultînd porunca și voia Preacuratei Stăpînei noastre, părăsind chilia, a alergat cît a putut mai repede la

mănăstire ca să aibă frații vreme și chip ca să se încurajeze, să se gîndească bine fiecare din ei pentru pericolul de față. Dar numai cît a ajuns bătrînul în poarta mănăstirii, iată că vede sfînta icoană pe care o avea în chilie, înaintea căreia puțin mai înainte citea Acatistul și auzise glasul cel mai sus zis, o vede că stă pe poarta mănăstirii cu multă umilință și evlavie închinîndu-se înaintea icoanei, o ia și înaintea egumenului spuse cele grăite de Maica Domnului. Frații, văzînd pericolul care nu era departe, s-au înspăimîntat foarte tare și cei mai slabi dintre ei îndată s-au ascuns prin munți și prin peșteri. Dar douăzeci și șase de monahi, împreună cu egumenul, au rămas în mănăstire și s-au ascuns în turn, așteptînd pe dușmanii lor și cununile muceniciei.

După puțin timp au ajuns și latinii, care, la început, cu toată puterea retorică a Apusului, îndemneau pe monahi să deschidă porțile mănăstirii și să recunoască pe papa drept cap al Bisericii în toată lumea, făgăduindu-le că-i va ierta și le va da și mult aur. Monahii de sus de pe turn îi întrebau pe latini, zicînd: *„Cine v-a spus vouă că papa este capul Bisericii? De unde-i această învătătură a voastră? Că noi credem că Hristos e capul Bisericii. Noi mai degrabă ne hotărîm să murim decît să primim să se spurce acest loc sfînt cu sila și tirania voastră. Să fugiți de aici. Nu deschidem porțile mănăstirii”*.

Latinii însă au strigat cu mînie: *„Vreți să muriți?”* ... și îndată au adunat o mulțime de lemne și crengi uscate împrejurul turnului și i-au ars pe monahi. Flăcările focului s-au înălțat cît turnul, ducîndu-le vîntul înăuntru, dar monahii nicidecum nu s-au retras de la duhovniceasca lor îndrăzneală. Slăvind și binecuvîntînd pe Domnul și rugîndu-se pentru dușmanii lor, și-au dat sufletele lor cele curate în mîinile Lui în ziua a zecea a lunii octombrie, anul 1274. În Codicele mănăstirii se află scrise și numele acestor cuvioși mucenici purtători de biruință.

Sfânta icoană care a poruncit bătrînului să spună în mănăstire de acest pericol, a stat în turn, împreună cu Cuvioșii Mucenici, și după aceea au găsit-o nestrîcată sub dărîmăturile pricinuite de foc. De atunci și pînă astăzi, zi și noapte arde o candelă nestinsă înaintea acestei sfinte icoane care se numește „*Înainte Vestitoare*”, unde monahii citesc în fiecare zi Acatistul Maicii Domnului. (*Hrană duhovnicească*)

Sfîntul Iustin Popovici (+1979)

*În istoria neamului omenesc sunt trei căderi însemnate: a lui Adam, a lui Iuda și a papei. Pricina căderii în păcat e întotdeauna aceeași: voința de a ajunge bun prin sine. Dar în felul acesta omul se face, fără să-și dea seama, întru totul asemeni diavolului; fiindcă și acela a vrut să ajungă Dumnezeu prin sine însuși, să înlocuiască pe Dumnezeu cu sine însuși, și, în această îngîmfare a lui, a ajuns dintr-o dată diavol, cu desăvîrșire despărțit de Dumnezeu și cu totul potrivit lui Dumnezeu. [...] Culmea acestui umanism îndrăcit: voința de a ajunge bun cu ajutorul răului, de a ajunge Dumnezeu cu ajutorul diavolului. De aici și făgăduința făcută în rai de diavolul către strămoșii noștri: *Veți fi ca niște dumnezei* (Facere 3,5)”.*

Fără de pocăință și de intrarea în adevărata Biserică a lui Hristos, este un lucru nefiresc și lipsit de noimă să vorbească cineva de vreo unire a „bisericilor”, de dialog al dragostei, de „intecommunio” (împărtășire în comun, n.n.). Lucrul cel mai de seamă este a ajunge omul parte din trupul Dumnezeu-omenesc al Bisericii lui Hristos, și, prin aceasta, părtaș la sufletul Bisericii, Sfîntul Duh, și moștenitor al tuturor bunătăților fără de moarte ale Dumnezeu-Omului (*Biserica Ortodoxă și ecumenismul, 2002*)

Cuviosul Serafim Rose (+1982)

„În cel mai bun caz, ecumenismul așa-zis „creștin” poate să reprezinte greșeala neintenționată și care, deci, se poate bucura de circumstanțe atenuante, prin care **culte protestante și romano-catolicii nu își dau seama că Biserica lui Hristos există deja și ele ființează în afara ei.**”

„Orice erezii își revendică propria „spiritualitate” și propria metodă de practicare a vieții religioase. Romano-catolicismul, de exemplu, a avut pînă azi o notă a sa distinctivă concretizată prin „cultul inimii sacre”, primatul papal, purgatoriul, indulgențele, revelațiile diferiților „mistici” și alte asemenea elemente, în care observatorul creștin-ortodox atent detectează tot atîtea manifestări practice ale erorilor teologice ale Romei în cadrul spiritualității romano-catolice contemporane.”

„În Occident este un fapt incontestabil că harul lui Dumnezeu s-a pierdut cu multe secole în urmă. **Romano-catolicii și protestanții de astăzi nu cunosc puterea harului dumnezeiesc. De aceea nu ne mirăm că ei nu sunt capabili să-l deosebească de înșelătoriile drăcești.**” (*Ortodoxia și religia viitorului, Chișinău 1995*)

Cucernicul Părinte Dumitru Stăniloae (+1993)

Eu cred că trebuie să rămînem în creștinismul de la început, poporul român s-a precizat ca popor român prin creștinism. Vedeți *Faptele Apostolilor capitolul 16:9-12*, unde Sfîntului Apostol Pavel fiind în Troia are un vis în care i se arată un macedonean zicîndu-i: „Treci în Macedonia și ne ajută; treci Bosforul și te du, că se deschide o poartă nouă.” Și a ajuns în Filippi care era colonie romană - vers.12. **Deci noi avem creștinismul înainte de Roma; la Roma a mers Pavel abia după aceea, cînd este dus, legat și închis.** Căci are

Epistola către Romani scrisă mai târziu și îl duc legat la Roma. Și la Roma vreo 200 de ani nu s-a vorbit limba latină, ci limba greacă.

El spune că aici era colonie romană. Iar noi avem termeni latini proprii, nu de la Roma, de dinainte de cei care s-au format la Roma. Eu zic că noi suntem protolatinitatea. Nici o limbă nu este atât de latină ca limba noastră; este foarte apropiată de limba latină scrisă, aproape toate cuvintele... Și avem cuvintele latine cele mai substanțiale, cele mai pline de sevă, de exemplu: inima este de la anima, noi spunem Atotțiitorul, traducerea exactă după „Pantocrator”, în Occident ei zic Atotputernicul: Atotputernicul e mai rece; Atotțiitorul parcă te îmbrățișează. Noi zicem Tată, ei zic Pater; Tată parcă-i altfel... Noi zicem Fecioară, ei zic Virgo, mai fizic așa. Ei zic „regnum” – stăpânire, parcă mai lumește; noi zicem împărăție, parcă mai plină de taină, de basm așa... împărăție... Noi zicem biserică de la „basiliki”, adică clădirea împărătească; Hristos e Împăratul... ei zic „ecclesia”; iar toți termenii aceștia au trecut la popoarele din Occident de la Roma, dar la noi nu. Și ceva din duhul acesta răsăritean, de taină, se vede în toate cuvintele noastre. Noi nu le-am luat de la Roma; noi avem o limbă proprie; latină dar proprie, noi am fost protolatini, aici s-a format latinitatea. Dealtfel, caracterul nostru latin nu e străin de vechimea ființei noastre de traci: învățatul vienez Tomaschek în lucrarea sa „Über die Bessen” tipărită la 1880, spune că besii erau tracii și dincolo de Bosfor se numeau biti, iar capitala Bitiniei era Troia, de unde nepotul lui Priam, după ce grecii înving, pleacă (evident că nu singur, ci cu corăbii și cu mulțime) și întemeiază Roma. **Eu cred că asta a fost protolatinitatea; a noastră, aici.** După aceea a ajuns acolo intrînd în legătură cu nemții, cu barbarii, cu toți; *deci latinitatea primă și cea mai curată a fost aici. Sfîntul Apostol Pavel a tradus în limba asta care se vorbea aici. De ce noi am rămas latini după ce am avut stăpînirea armatei romane vre-o sută și ceva de*

ani?... așa de repede își pierde un popor limba?... de ce n-au devenit latini grecii; sau cei din Asia Mică, sau cei din Egipt?... de ce numai noi?...

Tracii aceștia se întindeau foarte departe, se întindeau dincolo în Bitinia, pînă în Frigia și s-au întins în toți Balcanii, pe urmă pînă-n nordul Carpaților. Poate împrejurările, sau poate nu știu ce fel al nostru de a fi prea îngăduitori, ne-a împuținat așa teritoriul. Bălcescu spune că atunci cînd a ajuns pe un vîrf de munte în Bulgaria, de jur împrejurul lui erau numai români.

Aici era normal să fie un popor unic, un popor de legătură între Orient și Occident; noi unim luciditatea latină și sentimentul de taină al Răsăritului. Cred că spiritualitatea poporului român este imprimată de ortodoxie, nu s-ar putea înțelege altfel; i-am dat o pecete proprie, o pecete românească creștinismului; protolatinitatea noastră a pus o amprentă pe creștinism și creștinismul a pus o amprentă pe românismul nostru. Avem luciditatea latină în ortodoxie, pe care nu o au slavii și nu o au grecii. (*Scara tr.VII, 2001*)

Cuviosul Paisie Aghioritul (+1994)

„Catolicii – cu rațiunea lor – au ajuns să examineze chimic Sfînta Împărtășanie, ca să vadă dacă într-adevăr este Trupul și Sângele lui Hristos. Sfinții însă, cu credința ce o aveau, adesea vedeau Carne și Sânge în linguriță. Peste puțin vor ajunge să treacă și pe Sfinți prin raze, ca să le depisteze sfințenia. Au aruncat pe Duhul Sfînt, și-au pus rațiunea lor și acum se ocupă cu magia albă. Unui catolic care avea intenție bună – plîngea sârmanul – i-am spus: „Una din principalele diferențe pe care le avem este și aceasta: Voi puneți creierul, noi credința. Voi ați dezvoltat raționalismul și, în general, elementul uman. Cu rațiunea voastră limitați puterea dumnezeiască, pentru că aruncați la margine harul dumnezeiesc. Voi aruncați conservant în aghiasmă ca să nu se strice. Noi aruncăm

aghiasmă peste cele stricate și se fac bune. Noi credem în harul care sfințește, și aghiasma ține și două sute, și cinci sute de ani, și nu se strică niciodată.”

„Dacă în Biserică Sinodul, sau în mănăstiri Sinaxa, nu funcționează corect, atunci deși vorbim de duh ortodox, îl avem totuși pe cel papal.”

„Nume de catolici, de martori ai lui Iehova etc., nu e bine să pomenești la Sfînta Proscomidie. Pentru aceștia nu se pot scoate miride și nici parastas nu se poate face.”

„Ceea ce se impune fiecărui ortodox este să pună neliniștea cea bună și în heterodocși, să înțeleagă adică faptul că ei se află în înșelare, ca să nu-și odihnească în mod mincinos gîndul lor și să se lipsească și în această viață de binecuvîntările bogate ale Ortodoxiei și în cealaltă viață de și mai multele și veșnicele binecuvîntări ale lui Dumnezeu. Vin acolo la Coliba mea unii tineri catolici cu o foarte bună dispoziție, gata să cunoască Ortodoxia. „Vrem să ne spui ceva, ca să ne folosim duhovnicește” - îmi spun. „Uitați-vă, le spun, luați Istoria Bisericii și veți vedea că odinioară am fost împreună și după aceea unde ați ajuns. Asta vă va ajuta mult. Faceți asta, și altă dată, vom discuta multe.” (Cu durere și dragoste pentru omul contemporan)

Cuviosul Părinte Filothei Zervakos (+1980)

*„Dar, și în aceste zile viclene, în care toți s-au abătut de la credință, Domnul Iisus Hristos n-a părăsit Biserica Sa, pe care El Însuși a zidit-o și a întărit-o, încît porțile iadului nu o vor birui. Războită și primejduită de dușmanii văzuți și nevăzuți care căutau s-o nimicească, totuși Biserica a promovat totdeauna bărbați plini de credință și iubire, cu multa rîvnă, bărbăție, înțelepciune, cumpătare și har în propovăduirea cuvîntului lui Dumnezeu, care, ca niște lei, au urmărit pe vrăjmașul de moarte al Bisericilor Ortodoxe. **Tot astfel, și acum și în vecii vecilor, nu va înceta să arate astfel de bărbați***

care nu-și vor pleca genunchii noului Baal - Papa și slujitorilor săi.

Chiar dacă toate neamurile și toate popoarele se vor închina fiarei care s-a ridicat din abis să corupă pe cei ce locuiesc pe pământ, ostașii lui Hristos, ai Bisericii Ortodoxe, vor cânta: „*Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți, neamuri, și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu*”.

Întrucât, iubiții mei fii sufletești, eu am ajuns la adânci bătrâneți și în curînd voi pleca din aceasta patrie pămîntească și străină, vă las sfatul meu părintesc: *rămîneți statornici în adevărata credință ortodoxă pe care din pruncie ați fost învățați s-o păziți; așa ne învață Sfințele Evanghelii, Profetii, Apostolii, Sfinții Părinți de Dumnezeu purtători întruniți la cele șapte sinoade ecumenice, precum și toată tradiția scrisă și nescrisă, apostolică și patristică. Să urîți toată greșeala, erezia și învățătura potrionică Bisericii Ortodoxe, ca niște buni ostași ai lui Hristos, ca să luați cununa cea nestricăcioasă în ceruri. Amin („Viața și învățăturile”, Tesalonic, 1994)*

Prea Cucernicul Părinte Theodoros Zisis, Grecia

„Pe eretici nu-i cinștim, ci îi condamnăm. Este sau nu este eretic papa? Cinstindu-l în vreun oarecare fel pe papa, îi necinstim pe Sfinții care au luptat împotriva lui! Uităm și ștergem din memoria colectivă și istorică a poporului lui Dumnezeu care este Biserica - inovațiile și faptele lui, nu conglăsuim cu credința de veacuri și disprețuim ceea ce s-a crezut întotdeauna și de către toți.

Credința și Predania noastră nu le vom trăda! Limba bisericească din scrierile Sfinților nu este limba diplomației, ci a Ortodoxiei, a dreptății și a sincerității. Este clar sau nu?... Ne interesează părerea lui Dumnezeu, nu părerea lumii! Vrem să fim plăcuți lui Dumnezeu și nu lumii! În anii sclaviei, cu credința cea vie a înflorit și a triumfat Ortodoxia. Cu ecumenismele și cu îmbrățișările însă,

începînd cu secolul XX, am fost exterminați din Pont și din Asia Mica. Orașul (Constantinopol), peste puțin timp, va fi pustiu și cu totul nelocuit de ortodocși, dacă nu vom reveni pe linia Sfinților Părinți.

Nu este proprietatea personala a nimănu! Credința Ortodoxă! La sfîrșit, Hristos și Biserica vor învinge și nu antihristul papă! Mielul și nu fiara! Fericiți toți cîți sunt prieteni ai Mielului și potravnici ai fiarei! Episcopii reprezintă Biserica doar atunci cînd conglăsuiesc în timp cu Sfinții și credincioșii din toate epocile, cînd sunt următori și posesori (părtași) nu ai tronurilor, ci ai Adeoărului. Ortodoxia a trasat limpede granița între erezie și înșelare. Biserica se găsește toată pe Sfîntul Disc al Proscomidiei. Cîți nu sunt pomeniți acolo, sunt în afara Bisericii, eretici și schismatici. (Teodromia, 2002)